

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

Otsonikerrosta heikentävät aineet

1. Yleistä	1
2. Tullimenettelyt	2
2.1 Tuonti.....	2
2.2 Vienti.....	3
2.3 Kauttakuljetus ja varastointi	4
2.4 EU:n sisämarkkinat.....	4
3. Tullin tehtävät	4
4. Sovellettava lainsäädäntö	5
5. Liitteet	5
Liite 1. Tuontirajoitukset.....	6
Liite 2. Vientirajoitukset.....	8
Liite 3. Otsonikerrosta heikentävien aineiden CN-koodit	10

1. Yleistä

Otsonikerroksen suojelemiseksi otsonikerrosta heikentävien aineiden tuotanto, käyttö, maahantuonti ja vienti sekä myöhempi toimittaminen toiselle henkilölle on pääosin kielletty. Tullin valvomat maahantuonti- ja vientirajoitukset koskevat sekä aineita, että niitä sisältäviä tuotteita. Rajoitukset koskevat sekä uusia, regeneroituja että kierrätettyjä aineita. Mikäli otsonikerrosta heikentävät aineet tai niitä sisältävät tuotteet ylittävät rajan jätteenä, niihin sovelletaan lisäksi EU:n jätteesiirtoasetusta. Myös laitteet, joiden toiminta perustuu näihin valvottuihin aineisiin, mutta jotka eivät tuonti- tai vientihetkellä sisällä kyseistä ainetta, kuuluvat rajoitusten piiriin.

Montrealin pöytäkirja sääntelee otsonikerrosta heikentävien aineiden valmistusta, kauppaa ja kulutusta kansainvälisesti. Kaikki maailman valtiot ovat ratifioineet pöytäkirjan muutoksineen.

EU:n asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (590/2024) (otsoniasetus), toimeenpanee Montrealin pöytäkirjan vaatimuksia EU-tasolla sekä asettaa tiettyjä lisärajoituksia aineiden käyttöön ja markkinoille luovuttamiseen liittyen. Asetuksessa tarkoitettut otsonikerrosta heikentävät aineet (nk. valvottavat aineet) on lueteltu asetuksen liitteessä I. Asetuksen mukaan valvottavien aineiden ja niitä sisältävien tuotteiden käyttö ja markkinoille luovuttaminen on pääasiassa kiellettyä. Myös tuotteiden, joiden toiminta riippuu valvottavista aineista, käyttö ja markkinoille luovuttaminen on kiellettyä. Asetuksen luvussa III ja IV (liite III) käsitellään tuontia Euroopan unioniin ja komission myöntämiä

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

tuontilupia sekä otsonikerrosta heikentäviä aineita ja niitä sisältäviä tuotteita koskevia vientikieltoja ja sallittujen vientien osalta vientilupia.

Valtioneuvoston päätös 262/98 täydentää EU-asetusta.

2. Tullimenettelyt

2.1 Tuonti

Otsonikerrosta heikentävien **aineiden** sekä niiden käyttöön perustuvien **tuotteiden** tuonti Euroopan unioniin on **kielletty** lukuun ottamatta tuontia välttämättömiin laboratorio- ja analyysitarkoituksiin (tullausjärjestelmässä tämä ilmoitetaan negaatiokoodilla Y791) tai raaka-aineiksi, prosessireagenssiksi tai asianmukaisesti hävitettäväksi tai regeneroitavaksi (negaatiokoodi Y790). Käyttötarkoitus tulee ilmetä säiliössä olevasta merkinnästä. Myös metylibromidin tuonti käytettäväksi hätätilanteissa sekä talteenotettujen, kierrätettyjen tai regeneroitujen halonien (negaatiokoodi Y788) sekä niitä sisältävien tuotteiden ja laitteiden tuonti (negaatiokoodi Y789) käytettäväksi kriittisiin käyttötarkoituksiin on sallittua (EU:n otsoniasetus 590/2024 13 artikla (1), ks. myös liite II). Otsonikerrosta heikentävien aineiden tuonti kertakäyttöisissä säiliöissä on kielletty, lukuun ottamatta välttämättömiä laboratorio- ja analyysitarkoituksia (EU:n otsoniasetus 590/2024 15 artikla).

Uudelleentäytettäviä säiliöitä koskien tulee yrityksen esittää vaatimustenmukaisuusvakuutus säiliöiden palautusta koskien (asiakirjakoodi C701). Tuonnin yhteydessä yrityksen on esitettävä todisteet siitä, että otsonikerrosta heikentävien aineiden tuotantoprosessin aikana sivutuotteena mahdollisesti syntynyt trifluorimetaani on hävitetty tai otettu talteen.

Otsonikerrosta heikentävien aineiden tuonti Euroopan yhteisöön yllä mainituissa poikkeustapauksissa edellyttää Euroopan komission myöntämää **tuontilupaa** (EU:n otsoniasetus 590/2024 16 artikla).

Tuontilupa

Euroopan unioniin tapahtuvaan tuontiin tarvitaan tuontilupa. Tuontiluvat on kiintiöity, ja uusia tuojia ei pääsääntöisesti enää ole mahdollista liittää kiintiöjärjestelmään. Tuontilupaa haetaan **etukäteen** sähköisesti samasta osoitteesta kuin vientilupaa, mutta hakemus käsitellään otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevan asetuksen (590/2024) hallintokomiteassa. Asiakkaan on ilmoitettava tuontiluvasta tuonnin yhteydessä ja tullin tarkistaa luvan olemassaolon ja sisällön.

- **Lentoyhtiöt: Halonien tuonti tai vienti kriittisiä käyttötarkoituksia varten**

Halonien tuonti tai vienti kriittisiä käyttötarkoituksia varten edellyttää sähköistä tuonti- tai vientilupaa EU-komissiolta. Komissio on tehnyt päätöksen yksinkertaistaa lupaprosessia lentoyhtiöiden kohdalta niin, että kaikki saman kalenterivuoden

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

aikana tapahtuvat tuonnit tai viennit on mahdollista ilmoittaa yhdellä hakemuksella. Lupaa haetaan komission sähköisen järjestelmän kautta.

Tulli-ilmoitus tai väliaikaisen varastoinnin ilmoitus

Tuojan on annettava tulliviranomaiselle:

- lupajärjestelmän rekisteröinti- ja tunnistenumero (lupakoodi Y797)
- talouden toimijan rekisteröinti- ja tunnistenumero (EORI)
- otsonikerrosta heikentävien aineiden nettomassa (Y798) ja nettomassa kerrottuna ODP-arvolla (Y799)
- tullinimike
- vaatimustenmukaisuusvakuutus koskien uudelleentäytettävien säiliöiden palautusjärjestelmää (C701)
- vaatimustenmukaisuusvakuutus tuotantoprosessissa mahdollisesti syntyneen trifluorimetaanin talteenotosta tai hävittämisestä (Y795)

2.2 Vienti

Otsonikerrosta heikentävien **aineiden** tai niiden käyttöön perustuvien **tuotteiden** vienti EU:n ulkopuolelle on **kielletty** lukuunottamatta vientiä välttämättömiin laboratorio- ja analyysitarkoituksiin (tullausjärjestelmässä tämä ilmoitetaan negaatiokoodilla Y791), raaka-aineiksi (Y786) tai prosessireagensseiksi (Y787). Tämän lisäksi osittain halogenoitujen hiilivetyjen eli **HCFC-yhdisteiden** vienti muuhun tarkoitukseen kuin hävitettäväksi sekä talteen otettujen, kierrätettyjen ja regeneroitujen halonien vienti kriittisiin käyttötarkoituksiin (Y788) on sallittua. (EU:n otsoniasetus 590/2024 14 artikla (1), ks. myös liite III). HCFC-yhdisteiden käyttöön perustuvien **tuotteiden** ja **laitteiden** vienti on kielletty, ellei täytöntönnpanosäädöksellä ole tehty asiaa koskevaa poikkeusta ja vienti ole määräämään kansallisen lainsäädännön mukaista. Otsonikerrosta heikentävien aineiden vienti kertakäyttöisissä säiliöissä on kielletty, lukuun ottamatta välttämättömiä laboratorio- ja analyysitarkoituksia (EU:n otsoniasetus 590/2024 15 artikla).

Otsonikerrosta heikentävien aineiden ja niiden käyttöön perustuvien tuotteiden vienti Euroopan unionista yllä mainituissa poikkeustapauksissa edellyttää Euroopan komission myöntämää **vientilupaa** (EU:n otsoniasetus 590/2024 16 artikla). Vientilupahakemus on jätettävä käyttäen komission sähköistä lupajärjestelmää.

Esimerkiksi käytettyjen, CFC:tä kylmäaineena tai eristemuovissa sisältävien kylmälaitteiden vienti Suomesta EU:n ulkopuolelle on kielletty. Myös laitteet, joiden toiminta perustuu näille valvotuille aineille, mutta jotka eivät vientihetkellä sisällä kyseistä ainetta, kuuluvat kiellon piiriin. Tällaisia ovat esimerkiksi CFC:llä toimivat kylmälaitteet ja kompressorit sekä käytöstä poistetut halonisammutusjärjestelmät ja sammutuslaitteet.

Vientikiellon piiriin kuuluvien CFC-yhdisteiden kaupanimiä ovat mm. R-11, R-12 ja R-502. Ennen vuotta 1995 valmistettujen laitteiden voidaan olettaa sisältävän näitä kylmäaineita

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

ja eristeiden vaahdotusaineita, ellei laitteessa ole muuta merkintää.

Vientilupa

Asiakkaan on haettava vientilupaa Euroopan unionin ulkopuolelle tapahtuvaan otsonikerrosta heikentävien aineiden vientiin **etukäteen**. Vientilupa haetaan sähköisesti osoitteesta:

[Business portal - European Commission \(europa.eu\)](#) (ODS Licensing System (ODS2))

Asiakkaan on ilmoitettava vientiluvasta viennin yhteydessä ja tulli tarkistaa luvan olemassaolon ja sisällön.

2.3 Kauttakuljetus ja varastointi

Asetuksen 590/2024 perusteella otsonikerrosta heikentävien aineiden ja niiden käyttöön perustuvien laitteiden kauttakuljetus ja varastointi EU:n alueella on kiellettyä.

2.4 EU:n sisämarkkinat

Suomen markkinoille luovuttaminen on kielletty, paitsi

- välttämättömiin ja kriittisiin käyttötarkoituksiin, kuten esim. astmainhalaattoreiden valmistukseen tai laboratoriokäyttöön tuleviin aineisiin
- valvottujen aineiden hävittämiseen (lisäksi jätesiirovelvoitteet)
- valvottujen aineiden käyttöön raaka-aineena (muuntuvat prosessissa täysin muiksi aineiksi)

EU:n sisällä vientiä ei ole erikseen rajoitettu, ellei kohdemaalla kansallisesti ole tiukempia rajoituksia. Kuitenkin esimerkiksi CFC:n markkinoille luovuttamisen kielloista seuraa, että näitä yhdisteitä ei voi Suomessa myydä tai antaa kolmannelle osapuolelle, eikä myöskään viedä muihin EU-maihin.

3. Tullin tehtävät

Tullin tehtävänä on osaltaan valvoa, että yllämainittuja rajoituksia noudatetaan. Tulliviranomaisten on todennettava otsoniasetuksessa vahvistettujen tuontia ja vientiä koskevien sääntöjen noudattaminen suorittaessaan riskianalyyysiin perustuvia tarkastuksia. Riskianalyyseissä on otettava huomioon erityisesti saatavilla olevat tiedot otsonikerrosta

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

heikentävien aineiden laittoman kaupan todennäköisyydestä ja siitä, miten hyvin asianomainen yritys on aiemmin noudattanut vaatimuksia.

Suurittaessaan otsonikerrosta heikentävien aineiden, tuotteiden ja laitteiden fyysisiä tullitarkastuksia tulliviranomaisen on riskianalyysin perusteella erityisesti todennettava tuonnin ja viennin yhteydessä seuraavat seikat:

- a) tullille esitettävät tavarat vastaavat luvassa ja tulli-ilmoituksessa kuvattuja tavaroita;
- b) tavarat on varustettu asianmukaisilla merkinnöillä 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti ennen kuin kyseiset tavarat luovutetaan vapaaseen liikkeeseen.

Tulliviranomaisten on julistettava valtiolle menetetyiksi tai takavarikoitava otsonikerrosta heikentävät aineet, tuotteet ja laitteet, jotka on kielletty otsoniasetuksessa, asetuksen (EU) N:o 952/2013 197 ja 198 artiklan mukaista loppukäsittelyä varten tai ilmoitettava asiasta toimivaltaisille viranomaisille sen varmistamiseksi, että tällaiset aineet, tuotteet ja laitteet julistetaan valtiolle menetetyiksi tai takavarikoidaan loppukäsittelyä varten.

Tulliviranomaisten on takavarikoitava kertakäyttösäiliöt hävitettäväksi.

Kertakäyttösäiliöiden jälleenvienti on kiellettyä. (EU:n otsoniasetus 590/2024 15 artiklan kohta 2).

4. Sovellettava lainsäädäntö

- [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2024/590 otsonikerrosta heikentävistä aineista ja asetuksen \(EY\) N:o 1005/2009 kumoamisesta](#)
- [Valtioneuvoston päätös N:o 262/1998](#)

5. Liitteet

Liite 1: Tuontirajoitustaulukko

Liite 2: Vientirajoitustaulukko

Liite 3: Otsonikerrosta heikentävät aineet ja niiden CN-koodit

Rajoituskäsikirja
 Otsonikerrosta heikentävät aineet
 6.5.2024

Liite 1. Tuontirajoitukset

Aine	CN-koodi	Rajoitukset	Poikkeukset, tuontiluvan varaisia <i>Kaikille kemikaaleille:</i>
	vanhentuneet osittain tuotteiden osalta viitteellinen		Raaka-ainekäyttö, tuonti hävitettäväksi tai regeneroitavaksi, välttämätön laboratorio- ja analyysikäyttö, käyttö prosessireagenssina
CFC-yhdisteet	29034100 -29034555 38247100 uudet koodit: 29037710 – 29037750, 29037790 xx	Tuonti EU:iin kielletty	
CFC:tä sisältävät tuotteet ja laitteet	esim. kaikki koodit 8415 ja 8418 alla, jos sis. CFC-aineita	Tuonti EU:iin kielletty	
halonit	29034610- 29034690 38247200 uudet koodit: 29037610 halon 1211, 29037620 halon 1301, 29037690 halon 2402, 29037800xx halon 1202	Tuonti EU:iin kielletty	(kriittisiin käyttötarkoituksiin)
halonisammuttimet	38130000 84241010-99	Tuonti EU:iin kielletty	(kriittisiin käyttötarkoituksiin)
hiilitetrakloridi	29031400 38247500	Tuonti EU:iin kielletty	
1,1,1-trikloorietaani	29031910 38247600	Tuonti EU:iin kielletty	
metyylibromidi	29033911 38247700 (jos sis. metyylibromidia: 3808919090, 38089910, 38089990)	Tuonti EU:iin kielletty	(häätätilanteissa)
HBFC-yhdisteet	29034930 38247300	Tuonti EU:iin kielletty	

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

Aine	CN-koodi	Rajoitukset	Poikkeukset, tuontiluvan varaisia
	uudet koodit: 29037921		
HCFC-yhdisteet	29034911 29034919 38247400 uudet koodit: 29037100, 29037200, 29037300xx, 29037400, 29037500, 29037911	Tuonti EU:iin kielletty	tuonti uudelleenpakkausta ja jälleenvientiä varten 31.12.2019 asti
HCFC:tä sisältävät laitteet ja tuotteet	esim. kaikki koodit 8415 ja 8418 alla, jos sis. HCFC-aineita	Tuonti EU:iin kielletty	(tuonti uudelleenpakkausta ja jälleenvientiä varten 31.12.2019 asti)
Bromikloorimetaani	ex 2903498010 38247700 uudet koodit: 29037990xx	Tuonti EU:iin kielletty	

Rajoituskäsikirja
 Otsonikerrosta heikentävät aineet
 6.5.2024

Liite 2. Vientirajoitukset

Aine	CN-koodi	Rajoitukset	Poikkeukset, vientiluvan varaisia <i>Kaikille kemikaaleille:</i>
	vanhentuneet osittain tuotteiden osalta viitteellinen		Raaka-ainekäyttö, välttämätön laboratorio- ja analyysikäyttö, käyttö prosessireagenssina
CFC-yhdisteet	29034100 -29034555 38247100 uudet koodit: 29037710 – 29037750, 29037790 xx	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	(välttämättömät käyttötarkoitukset)
CFC:tä sisältävät tuotteet ja laitteet	esim. kaikki koodit 8415 ja 8418 alla, jos sis. CFC-aineita	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	astmainhalaattorit
halonit	29034610- 29034690 38247200 uudet koodit: 29037610 halon 1211, 29037620 halon 1301, 29037690 halon 2402, 29037800xx halon 1202	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	(kriittiset käyttötarkoitukset)
halonisammuttimet	38130000 84241010-99	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	(kriittiset käyttötarkoitukset)
hiilitetrakloridi	29031400 38247500	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	
1,1,1-trikloorietaani	29031910 38247600	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	
metyylibromidi	29033911 38247700 (jos sis. metyylibromidia: 3808919090, 38089910, 38089990)	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty	
HBFC-yhdisteet	29034930 38247300	Vienti EU: ulkopuolelle kielletty	

Rajoituskäsikirja
Otsonikerrosta heikentävät aineet
6.5.2024

HCFC-yhdisteet	uudet koodit: 29037921 29034911 29034919 38247400	Vienti EU:n ulkopuolelle hävitettäväksi kielletty, muuten vientilupa komissiolta.
	uudet koodit: 29037100, 29037200, 29037300xx, 29037400, 29037500, 29037911	
HCFC:tä sisältävät laitteet ja tuotteet	esim. kaikki koodit 8415 ja 8418 alla, jos sis. HCFC-aineita	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty (poikkeuslupa)
Bromikloorimetaani	ex 2903498010 38247700	Vienti EU:n ulkopuolelle kielletty.
	uudet koodit: 29037990xx	

Rajoituskäsikirja
 Otsonikerrosta heikentävät aineet
 6.5.2024

Liite 3. Otsonikerrosta heikentävien aineiden CN-koodit

Ryhmä	CN-koodi	Kuvaus
I ryhmä	2903 41 00	Trikloorifluorimetaani
	2903 42 00	Diklooridifluorimetaani
	2903 43 00	Triklooritrifluorietaanit
	2903 44 10	Diklooritetrafluorietaanit
	2903 44 90	Klooripentafluorietaani
II ryhmä	2903 45 10	Klooritrifluorimetaani
	2903 45 15	Pentakloorifluorietaani
	2903 45 20	Tetraklooridifluorietaanit
	2903 45 25	Heptakloorifluoripropaanit
	2903 45 30	Heksaklooridifluoripropaanit
	2903 45 35	Pentaklooritrifluoripropaanit
	2903 45 40	Tetraklooritetrafluoripropaanit
	2903 45 45	Triklooripentafluoripropaanit
	2903 45 50	Diklooriheksafluoripropaanit
	2903 45 55	Klooriheptafluoripropaanit
III ryhmä	2903 46 10	Bromiklooridifluorimetaani
	2903 46 20	Bromitrifluorimetaani
	2903 46 90	Dibromitetrafluorietaanit
IV ryhmä	2903 14 00	Hiilitetrakloridi
V ryhmä	2903 19 10	1,1,1-Trikloorietaani (metyylikloroformi)
VI ryhmä	2903 39 11	Bromimetaani (metyylibromidi)
VII ryhmä	2903 49 30	Osittain halogenoidut bromifluorimetaanit, -etaanit tai -propaanit
VIII ryhmä	2903 49 11	Klooridifluorimetaani (HCFC-22)
	2903 49 15	1,1-dikloori-1-fluorietaani (HCFC-141b)
	2903 49 19	Muut osittain halogenoidut kloorifluorimetaanit, -etaanit tai -propaanit (HCFC)

Rajoituskäsikirja
 Otsonikerrosta heikentävät aineet
 6.5.2024

Ryhmä	CN-koodi	Kuvaus
IX ryhmä	ex 2903 49 80	Bromikloorimetaani
Seokset	3824 71 00	Seokset, jotka sisältävät täysin halogenoituja kloorifluorihiihivetyjä (CFC-yhdisteit) ja mahdollisesti myös osittain halogenoituja kloorifluorihiihivetyjä (HCFC-yhdisteit), perfluorihiihivetyjä (PFC-yhdisteit) tai osittain halogenoituja fluorihiihivetyjä (HFC-yhdisteit)
	3824 72 00	Seokset, jotka sisältävät bromiklooridifluorimetaania, bromitrifluorimetaania tai dibromitetrafluorietaaneeja
	3824 73 00	Seokset, jotka sisältävät osittain halogenoituja bromifluorihiihivetyjä (HBFC-yhdisteit)
	3824 74 00	Seokset, jotka sisältävät osittain halogenoituja kloorifluorihiihivetyjä (HCFC-yhdisteit) ja mahdollisesti myös perfluorihiihivetyjä (PFC-yhdisteit) tai osittain halogenoituja fluorihiihivetyjä (HFC-yhdisteit) mutta eivät sisällä täysin halogenoituja kloorifluorihiihivetyjä (CFC-yhdisteit)
	3824 75 00	Seokset, jotka sisältävät hiilitetrakloridia
	3824 76 00	Seokset, jotka sisältävät 1,1,1-trikloorietaaneeja (metyylikloroformia)
	3824 77 00	Seokset, jotka sisältävät bromimetaaneeja (metyylibromidia) tai bromikloorimetaaneeja
(1) Koodin edessä oleva merkintä "ex" tarkoittaa, että alanimikkeeseen voi kuvaussarakkeessa mainittujen tuotteiden lisäksi kuulua myös muita aineita.		